

పుట్టినరోజు కానుక

‘సూర్యోదయానికేం తెలుసు సుబ్బారావు సమస్యలు’ అన్నట్లు ఆ రోజు యథాప్రకారం తెల్లవారింది. అబిడ్స్ లోని ఆ ‘ఎక్స్ పోర్ట్ అండ్ ఇంపోర్ట్’ కంపెనీ ఆఫీసులో ఆ రోజు ఉదయం వచ్చిన సర్క్యులర్ మాత్రం ఆ ఆఫీసు స్టాఫ్ కు ఎంతో ఆనందాన్ని కలిగించింది. దాంతోపాటు సుబ్బారావు సమస్యకూ పరిష్కారం దొరికింది. అది సుబ్బారావుకి శుభోదయం.

అదేమిటంటే పై నెల పదవతేదిన ఆ కంపెనీ చైర్మన్ పుట్టిన తేదీ వేడుకలు జరగబోతున్నాయని. ఆ పుట్టినతేదీ వేడుకలకు సంబంధించిన ప్రోగ్రామ్స్ సెట్ చేయడానికి సాయంత్రం నాలుగు గంటలకు అందరూ మేనేజర్లు, డైరెక్టర్లు, ఆరవ అంతస్తులోని కాన్ఫరెన్సు హాలులో హాజరు కావాలన్నది ఆ సర్క్యులర్ సారాంశం.

ఇప్పుడు సుబ్బారావుకి ఆనందమే ఆనందం. ఇదొక సువర్ణావకాశం. ఈ అవకాశం దొరకబుచ్చు కుని తన సహజమైన కాకా యిజాన్ని కాక్ టెయిల్ లా కలిపి, పై నుంచి కారే నీటిధారను పట్టుకుని ఆకాశానికి ఎగబ్రాకినట్లు తను ప్రమోషను కొట్టేయాలనుకున్నాడు సుబ్బారావు. ఇక్కడ సుబ్బారావు ప్రతిభ గురించి కాస్త చెప్పుకోవాలి. సుబ్బారావు అటెండరుగా పదేళ్ళ క్రితం అదే ఆఫీసులో అపాయింటయి పావులు కదుపుతూ తన తోటివారిని దాటుకుని ఇప్పుడు అసిస్టెంటు మేనేజరు అయ్యాడు. అంత వేగంగా, అంత తక్కువ సమయంలో అంత పైకి ఎగబ్రాకినవారు ఆ అయిదు వందల మంది ఆఫీసు స్టాఫ్ లో మరెవరూ లేరు.

ఇది మామూలు చిన్న కంపెనీ కాదు. ఆ కంపెనీ హెడ్ ఆఫీసు హైదరాబాదులో వున్నా, దాని బ్రాంచి ఆఫీసులు దేశంలోని అన్ని రాష్ట్ర ముఖ్య పట్టణాల్లో ఉన్నాయి. అంతేగాక డయ్యూ, డామన్, అండమాన్, నికోబార్, లక్షద్వీపాలలో కూడా ఉన్నాయి. అక్కడ జీతాలు చాలా ఎక్కువ. అందుకే చాలామంది అక్కడ ఉద్యోగం రావడం గొప్పగా ఫీలవుతారు. ఆ కంపెనీ చైర్మన్ వీర భద్రరావు. ఆయన ఏకైక కుమారుడు రామభద్రరావు ఎం.డి. తండ్రి వీరభద్రరావు పుట్టినరోజు వేడుకలు ఏటా ఆ ఆఫీసులోనే ఘనంగా చేయిస్తాడు రామభద్రరావు. ఆ పుట్టినరోజు వేడుకల్లోనే ప్రమోషను పొందినవారి పేర్లను ఎనౌన్స్ చేస్తారు.

అందుకే ఆ రోజు ఉదయాం నుంచీ ముందు మేనేజరును కాకాపట్టడం మొదలు పెట్టాడు సుబ్బారావు. అడుగడుక్కి దండం, కదిలితే దండం, మెదిలితే దండం. గంటగంటకూ కాఫీ, ప్రతి రెండు గంటలకొకసారి సిగరెట్ ప్యాకెట్ పంపిస్తున్నాడు.

“ఇంతకీ ఏం కావాలి? నీ కోరిక తీర్చుతానని ప్రామిస్ చేస్తున్నాను” అన్నాడు అప్పారావు, సుబ్బారావు సేవలకు సంతోషుడై. అంటే ‘అరడి’ అవుతుంది ‘అనకుంటే అలుసవుతుంది’ అన్న సామెత గుర్తొచ్చిన సుబ్బారావు చిన్నగా సకిలించి “... కాకా టెట్ వైపు వెళ్ళి మాట్లాడు కుందాం. పదండి సార్!” అంటూ ఆహ్వానించాడు.

‘అంతా మా వాళ్ళేగానీ, అన్నానికి రమ్మనే వారులేరు’ అన్నట్లు ఇంత మందున్నా, సుబ్బారావంతటి వినయశీలురు లేరు అనుకొని అతని ఆహ్వానాన్ని మన్నించి అతని వెంట క్యాంటీన్ కు వెళ్ళాడు అప్పారావు.

క్యాంటీన్ లో వేడివేడి బజ్జీప్లేటుకు ఆర్డరిచ్చి తనే అందుకొని అప్పారావు ముందుంచాడు. ఆ తరువాత కరకరలాడే పకోడా ప్లేట్లు, ఆనక బ్రూతో కార్యక్రమాన్ని పూర్తి చేయించి, విష్ణుమూర్తి వేలికి చక్రం తగిలించినట్లు అప్పారావు చేతికి గోల్డ్ కింగ్స్ సిగరెట్ ప్యాకెట్ అందించాడు.

ప్యాకెట్ చించి సిగరెట్ నోట్లో పెట్టుకుని ఘాటుగా పీల్చిన అప్పారావు, పొగ మ్రింగి చిన్నగా వదులుతూ కళ్ళు మూసుకుని ఆ మధురానుభూతిని కొన్ని క్షణాలు అనుభవించి, “కానీ...” అన్నాడు, భట్నాగర్ అవార్డు పొందిన సైంటిస్టులా ఫీలయ్యి.

సుబ్బారావు గొంతు సవరించుకుని “మన చైర్మన్ గారి రాబోయే పుట్టినరోజు వేడుకల్లో నాకు సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు నిర్వహించే అవకాశం ఇప్పించాలి” అన్నాడు.

ఉలిక్కిపడి కళ్ళు తెరిచిన అప్పారావు “నువ్వేం సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు నిర్వహించగలవోయ్, సంగీతానికి బాలమురళీ కృష్ణని, నాట్యానికి కూచిపూడి శోభారాణిని పిలవాలనుకుంటుంటే....” అన్నాడు భయంగా.

ఏ మాత్రం పట్టువీడని విక్రమార్కుడిలా “సార్ లోకల్ టాలెంట్ ని గుర్తించడంలేదు. మంగళంపల్లి కంటే అద్భుతంగా పాడగల మేధావులు, శోభారాణి కంటే చక్కగా నాట్యం చేయగల లేడీస్ మన ఆఫీసులోనే వున్నారు. ఈ లోకల్ టాలెంట్ ని చూసి మన చైర్మన్ గారు, ఎం.డి. గారు గుమ్మయిపోవాలి” అన్నాడు సుబ్బారావు.

అంత్య నిష్ఠారంకన్నా, అది నిష్ఠారమే మేలనుకున్న అప్పారావు “వద్దు నాయనా! మనం ఎప్పటిలాగా వచ్చినవాళ్ళకు కూల్ డ్రింక్స్, కాఫీలు, టిఫిన్లు అందించే సెక్షన్ చూసుకుందాం. కడుపులో చల్ల కదలకుండా వుంటుంది. పెద్ద కార్యక్రమాల జోలికి పోతే ఏదైనా తేడా వస్తే మన పరిస్థితి గుల్లే” అన్నాడు.

“సార్! మీరేమీ అనుమానించకండి. నాకు సంగీత సాహిత్యల్లో, నాట్యంలో ప్రవేశముంది. సాంస్కృతిక కార్యక్రమాల నిర్వహణ మన సెక్షన్ కు అలాట్ చేయించండి. నా ప్రతిభ నిరూపించుకుంటా, మీకు మంచిపేరు తెస్తా. చెప్పడం మరిచాను, రాత్రికి మీకు గ్రాండ్ గా మందుపార్టీ అరేంజ్ చేశాను...” అప్పటికప్పుడు ఆలోచించుకుని కొసమెరుపులా చెప్పాడు సుబ్బారావు.

ఆఖరు మాట అమృతం చెవిలో పోసినట్లు అనిపించింది అప్పారావుకి. పెదాలు తడుపుకుంటూ “ఎక్కడ మందుపార్టీ? ఏ రేంజ్ లో వుంటుంది?” అనడిగాడు. ‘అందరి కాళ్ళకు మొక్కినా అత్తారింటికి పోక తప్పదు’ అని నిర్ణయించుకున్న కొత్త పెళ్ళి కూతురిలా.

ఒక ఫైవ్ స్టార్ హోటల్ పేరు చెప్పిన సుబ్బారావు, “రేంజి పది వేల రూపాయలు” అన్నాడు.

సుబ్బారావు మాటలకిప్పుడు పూర్తిగా లొంగిపోయిన అప్పారావు “సుబ్బారావ్! ఇంతకీ ఏం కోరి ఇంత అవస్థ పడుతున్నావు? ప్లెయిన్ గా చెప్పు” అన్నాడు.

“సార్ ఈ దెబ్బతో నాకెంత పేరు వస్తుందో, మీకూ అంతపేరు వస్తుంది. చైర్మన్ గారు తన బర్త్ డే గిఫ్ట్ గా మీకు డైరెక్టరు ప్రమోషను ఇచ్చినాకు మేనేజరు ప్రమోషను ఇస్తాడు. ఏం మీకిష్టం లేదా?” అన్నాడు సుబ్బారావు ఊరిస్తూ.

ఎగిరి గంతేసిన అప్పారావు “ఎందుకిష్టంలేదు. నేను ఓ.కె. నువ్వు మాట తప్పకూడదు” అని మందుపార్టీని పరోక్షంగా గుర్తుచేసిన అప్పారావు అక్కడ నుండి లేచాడు.

తిరిగి ఇద్దరూ ఆఫీసుకు వచ్చారు.

ఆ రోజు సాయంత్రం నాలుగు గంటలకు అందరు మేనేజర్లు డైరెక్టర్లు కాన్ఫరెన్సుకు వెళ్లారు. తన సెక్షను మేనేజరు అప్పారావుని కూడా సకల మర్యాదలతో లిఫ్టులో కాన్ఫరెన్సు జరిగే ఆరవ అంతస్తుకు పంపి, తన అనుయాయులైన పన్నెండు మందితో మాట్లాడి రెండు టీములుగా చేశాడు సుబ్బారావు. ముగ్గురు ఆడవాళ్ళను, ముగ్గురు మగవాళ్ళను సంగీతానికి, ముగ్గురు ఆడవాళ్ళను, మరో ముగ్గురు మగవాళ్ళను నాట్యానికి ఎన్నుకున్నాడు. వాళ్ళకు భవిష్యత్తులో రాబోయే ప్రమోషన్ల గురించి వివరించి, వాళ్ళ దగ్గర మందు పార్టీకి డబ్బులు వసూలుచేశాడు. అంతేగాక మగవాళ్ళను మందుపార్టీకి ఆహ్వానించాడు.

సక్సెస్ ఫుల్ గా తను కోరింది సాధించుకు వచ్చిన అప్పారావుని ఆరోజు రాత్రి మందుపార్టీలో ముంచి తేల్చాడు సుబ్బారావు తన అనుచర బృందంతో.

రోజులు గడుస్తున్నాయి. సుబ్బారావు నగరంలోని ఒక మూల గది తీసుకుని తనే దగ్గరుండి, ఉదయం ఏడు గంటల నుంచి తొమ్మిది గంటల దాకా ఒక బృందానికి సంగీతంలో శిక్షణనిప్పిస్తున్నాడు. అదే విధంగా అదే గదిలో సాయంత్రం ఆరు గంటల నుంచి ఎనిమిది గంటల వరకూ మరో బృందానికి నాట్యంలో తర్ఫీదునిప్పిస్తున్నాడు. పగలు పది గంటల నుంచి సాయంత్రం ఐదు గంటల వరకూ ఆఫీసులో పని. ఇలా సుబ్బారావు ఉదయం నిద్రలేచింది మొదలు రాత్రి పడుకోబోయే దాకా క్షణం తీరిక లేకుండా వున్నాడు.

సుబ్బారావు ఇప్పిస్తున్న శిక్షణ గురించి వింటున్న కొద్దీ అప్పారావు హృదయం అమితానందంతో పొంగిపోతోంది. సూర్యుడి చుట్టూ భూమి పరిభ్రమిస్తున్నట్లు, తన చుట్టూ ప్రమోషను తిరుగుతున్నట్లు ఫీలవుతున్నాడు.

అనుకున్న రోజు రానే వచ్చింది. ఆరోజు ఉదయం చైర్మన్ గారి పుట్టినరోజు వేడుకలు విశాలమైన ఆ ఆఫీసు ఆవరణలో వేసిన ప్రత్యేక స్టేజీమీద గ్రాండ్ గా జరిగాయి.

అందరూ తమ తమ అభిరుచి మేరకు తమతమ స్థాయిల్లో చైర్మన్‌గారికి ప్రజెంటేషన్లు ఇచ్చారు. సుబ్బారావు తన నాట్యబృందంతో పెళ్ళి నటరాజ విగ్రహాన్ని, సంగీతబృందంతో వెళ్ళి సరస్వతి విగ్రహాన్ని బహుకరించాడు.

“ఎవరితను?” ప్రక్కనే వున్న అప్పారావుని అడిగాడు చైర్మన్.

చైర్మన్‌గారి దగ్గరకు ఏ పనున్నా మేనేజరుస్థాయి ఉద్యోగులు తప్ప క్రింది స్థాయి ఉద్యోగులు ఎవరూ వెళ్ళరు. అందుకే సుబ్బారావు ఎవరో చైర్మన్‌కి తెలియదు.

“నా అసిస్టెంటు మేనేజర్ సార్. పేరు సుబ్బారావు. ఈ రోజు సాయంత్రం జరిగే సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు ఈయన ఆధ్వర్యంలోనే జరుగుతాయి” వినయంగా వివరించాడు అప్పారావు.

“భేష్! సుబ్బారావు కళాకారుడు కనుకనే కళాత్మకమైన ప్రెజెంటేషన్లు ఇచ్చాడు...” అన్నాడు చైర్మన్ అభినందిస్తూ.

ఆ అభినందనలకు సుబ్బారావు ఆకాశంలో తేలిపోయాడు. అప్పారావుకీ అంతే. ఎగురుతున్న సుబ్బారావు కాళ్ళు పట్టుకొని తనూ ఆకాశంలోకి వెళ్ళినట్లు ఫీలయ్యాడు. చైర్మన్‌గారు అందరికీ ఒక నెల జీతం, బోనస్‌గా ప్రకటించి తన స్టాఫ్‌ను ఆనందింప జేశాడు.

ఆ మధ్యాహ్నం వెజ్‌ఫుడ్, నాన్ వెజ్ ఫుడ్ పార్టీ ఏర్పాట్లు ఎ-సెక్షను, బి-సెక్షను ఆధ్వర్యంలో జరిగాయి గ్రాండ్‌గా. లంచ్ అయిన తరువాత అందరూ వెళ్ళిపోతే జడ్ సెక్షన్‌కు చెందిన సుబ్బారావు మాత్రం అక్కడే వుండిపోయాడు తన బృందంతో.

ఎందుకంటే అన్ని కార్యక్రమాల్లోకి సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు అతి ముఖ్యమైనవి. వాళ్ళకి తగు సలహాలు, సూచనలు నిరంతరం ఇస్తుండాలి.

ఆ సాయంత్రం దేదీప్యమైన లైట్ల వెలుగులో స్టేజీ కళకళలాడిపోతూ వుంది. ఎదురుగా మొదటి వరుసలో మధ్యలో ప్రత్యేకమైన అసనాలలో చైర్మన్‌గారు, ఎం.డి.గారు కూర్చుంటే వారికి అటు ఇటుగా డైరెక్టర్లు, మేనేజర్లు తమకు కేటాయించిన కుర్చీలలో కూర్చుని ఉన్నారు.

స్టేజీమీద ఒక మూల కూర్చుని కొందరు సంగీత విద్వాంసులు పాడుతూ వుంటే ఒక నృత్య రూపకం మొదలయ్యింది. నాట్యం చేస్తూ స్టేజీమీదికొచ్చారు సుబ్బారావు తర్ఫీదునిచ్చిన బృందం.

ఆ కళాకారులు చేస్తున్న నాట్యం ఎం.డి.గారికి అర్థంకాలేదు. అది నాట్యమా, కోతుల కుప్పిగంతులా? నాట్యం గురించి తెలిసిన చైర్మన్‌గారి ముఖం నల్లగా మాడిపోయింది.

కానీ ఇవేమీ గమనించకుండా సన్నగా నల్లగా, పొడవుగా, గ్రద్దముక్కు బట్టతలతో షూవేసి, టై కట్టి, సూటులో విచిత్రంగా వున్న ఆర్గనైజరు సుబ్బారావు స్టేజీమీది ఒక మూల

నిలబడి నాట్యానికి పరవశించిపోతూ తన చేతులతో తాళంవేస్తూ పారవశ్యంతో తల ఊపుతున్నాడు.

భరతనాట్యం కాగానే చప్పట్లు మోగుతాయనుకున్న సుబ్బారావుకి అలాంటివేమీ వినిపించలేదు. కాని తాను ఆల్రెడీ అష్టదిక్కుల్లో నిలబెట్టి వున్న మనుషులు మాత్రంలేచి “వహ్వా ఎంత బాగుంది నాట్యం?” అంటూ చప్పట్లు కొట్టారు. తాము తప్ప మిగతా వాళ్ళెవరూ కొట్టలేదని వాళ్ళకు తెలుసు. కానీ కొట్టక తప్పదు. ఎందుకంటే, ఇప్పుడు జరగబోయే తమ సంగీత కార్యక్రమానికి నాట్యం చేసినవాళ్ళు చప్పట్లు కొట్టాలి మరి. ఇలా ఆపత్కాల సమయమొస్తుందని ముందే ఊహించిన సుబ్బారావు తెలివిగా చేసిన ఏర్పాటు ఇది.

నాట్యబృందం తమ కార్యక్రమం పూర్తిచేసుకుని క్రిందకి దిగగానే సుబ్బారావు మైకు దగ్గరకొచ్చి “ఇప్పటివరకూ మీరు నాట్యమయూరాల నాట్యం చూసి మురిసిపోయారు. ఇప్పుడు మీరు సంగీతం గానలహరిలో తేలిపోతారు...” అంటూ అనొన్ను చేశాడు.

అప్పటికే చైర్మన్ గారికి, ఎం.డి. గారికి తలనొప్పితో తలలు పగిలిపోతున్నాయి. అందరి పరిస్థితి అదే. అయినా చైర్మన్ గారి బర్ట్ డే కనుక తమ సీట్లలోంచి ఎవరూ కదలలేదు.

“ఇది శంకరాభరణమూ...” అంటూ ఎత్తుకున్నారు స్టేజిమీది కొచ్చిన సంగీత కళాకారులు.

ఆ కంఠాలు కర్ణకరోరంగా వున్నాయి. తరువాత లలితగీతాలు, తరువాత జానపద గేయాలు, ఘోరంగా పాడి వినిపించారు. ఆర్కెస్ట్రా ఇచ్చే మ్యూజిక్కుకూ, వీళ్ళందించే సంగీతానికి ఎక్కడా పొంతనలేదు.

యధారీతి సుబ్బారావు తన్మయత్వంతో తల ఊపడం, ప్రోగ్రాం కాగానే ప్రేక్షకుల్లో ఎనిమిది దిక్కుల్లో నిలబడిఉన్న నాట్య బృందంలోని మనుషులు, “ఆహా సంగీతం ఎంత బాగుంది?” అని పొగుడుతూ సంగీత కళాకారులకు కృతజ్ఞతాపూర్వకంగా చప్పట్లు కొట్టి వాళ్ళబుణం తీర్చుకోవడం జరిగిపోయింది. ప్రేక్షకులు మాత్రం ‘భూలోకంలో యమలోకంలా’ ఫీలవుతున్నారని మాత్రం అర్థం చేసుకోలేకపోయాడు సుబ్బారావు.

చైర్మన్ గారికి, ఎం.డి. గారికయితే మూర్ఛ వచ్చినంత పనైంది. ఇంత భయంకరంగా కార్యక్రమాలు ఏర్పాటుచేసిన సుబ్బారావు వైపు క్రూరంగా చూశారు. ఆ క్రూరమైన చూపుల్ని చల్లని ఆశీర్వాదాలుగా భావించిన సుబ్బారావు అందరివైపు చూసి, వాళ్ళు తనకొచ్చిన గుర్తింపుకు ఈర్ష్య పడుతున్నట్లుగా అర్థం చేసుకున్నాడు.

మైకు దగ్గరకొచ్చి టై సర్దుకుని, పళ్ళు ఇకిలించి, గొంతు సకిలించి “ఇప్పటివరకూ మీరు కనువిందైన నాట్యాన్ని. వినసొంపైన సంగీతాన్ని ఆస్వాదించారు. నాట్యం చేసిన

వారికి నాట్యమయూరాల బిరుదులు, సంగీతం పాడినవారికి సంగీత సామ్రాట్ బిరుదులు ఇప్పుడు చైర్మన్ గారు ఇస్తారు” అంటూ తనకు తానే ఒక డెసిషన్ తీసుకుని, అందరికీ చేయి ఊపి స్టేజీ దిగాడు సుబ్బారావు.

చైర్మన్ గారు, ఎం.డి.గారు స్టేజి మీద తమకేర్పాటు చేసిన ఆసనాల్లో కూర్చున్నారు. తరువాత చైర్మన్ గారు మైకు దగ్గరకొచ్చి మాట్లాడడం మొదలుపెట్టారు. ఆయన గొంతు నూట నాలుగు డిగ్రీల జ్వరపీడితుడి గొంతులా వణుకుతోంది.

“మన జాతీయపక్షి నెమలి. ఇది నాట్యానికి సింబల్. కూచిపూడి శోభారాణి నాట్యాన్ని చూసిన ఈ అద్భుతమైన కనులు ఈ రోజు పనికిమాలిన వానరచిందుల్ని చూశాయి. బాలమురళీ కృష్ణ మధురమైన గొంతులోని రసామృతాన్ని ఆస్వాదించిన ఈ కర్ణాలు కోకిల గొంతులకు బదులు కాకి అరుపులు విన్నాయి. ఈ రోజు బర్తడే సందర్భంగా నన్నింత క్షోభ పెట్టిన నాట్యబృందాన్ని అండమాన్ దీవికి, సంగీతబృందాన్ని నికోబార్ దీవికి, ట్రాన్స్ ఫర్ చేస్తున్నాను. అలాగే ఈ ఛండాలపు సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు ఏర్పాటుచేసిన సుబ్బారావుని డయ్యూ దీవికి, దీనికంతటికీ కారణమైన అప్పారావుని డామన్ దీవికి ఇప్పుడే ట్రాన్స్ ఫర్ చేస్తున్నాను. ఇదే వాళ్ళకు నా బర్తడే గిఫ్ట్...” అని కొద్దిగా గాలి పీల్చుకున్న చైర్మన్ గారు “ఇంతకీ వీళ్ళేరి?” అన్నాడు.

ఇంకెక్కడుంటారు వాళ్ళు? కాకా కాస్తా బెడిసి పీకమీదికొచ్చి ‘డయ్యూ దీవికి ట్రాన్స్ ఫర్ అనే సరికి ఎప్పుడో గోడదూకి పారిపోయాడు సుబ్బారావు. బ్రతికుంటే బలుసాకు తినొచ్చని అప్పారావు, మొహమాటానికి పోతే ఏదో వచ్చిందని నాట్య, సంగీత బృందాలు తుఫానులో కట్టుతెంపుకుని పారిపోయే పెంపుడు జంతువుల్లా, చడీ చప్పుడు లేకుండా ఆ ప్రాంతాలు వదలి స్కూటర్ల మీద, దొరికిన సిటీ బస్సు లెక్కి ఆటోలు పట్టుకుని అక్కడి నుంచి అదృశ్యమయ్యారు ✽

(ప్రియదత్త వీక్లీ, తే 28-05-2003 ది)